

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Տարեկան . . 12 Ժր.

Վեցամսեայ . 6 "

ԱՐՏԱՍԱՀԱՐԱՆ

Իրկու թիւ ձեկ ծրարով

Տարեկան . . 14 Ժր.

Վեցամսեայ . 7 "

ԱՍԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 Ժրար

Վեցամսեայ 1.50 "

ԿԱՆԻԿ

Ծրանշարի տարի
20 ամսի

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՉՈՐԵՔՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ

ՀԱՍՑԵ

Rédaction du journal

"Iravounk"

VARNA (Bulgarie)

Редакция

на ВѢСТНИКЪ

"Иравункъ"

ВАРНА (България)

Դրոշմի իւր
չեմ տրոշիր

ՉԸ ՎՃԱՐՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մեր այն բաժանորդները որոնք ցարդ իրենց բաժնե պիտեանք չեն վճարած, թող հաճին թե՛ փոյրդ դրկել, նկատելով թե տարեշարուն կը լրանայ:

ԹՃՈՒԱՌՈՒԹԻՒՆ

Պուկարիա իր ազատագրութենէն ի վեր երրորդ անգամն է որ կը հանդիսանայ փրկութեան նաւահանգիստը՝ արեւելի և արցունքի ծովուն մէջ տարուբերուող երկու սուրսիս ժողովուրդներուն՝ Հայուն և Մակեդոնացիին համար:

Պապը Ալիի և Պանքայի ցոյցերէն վերջը, փառքոցաւոր գազաններէն զարհուրած հայը՝ դժոխքէն փախածի պէս լեղապատառ ինքզինքը կը նետէր շողեւալ՝ դէպի Ալեքսանդր-Երկիրը, Պուկարիա:

Այն թուականներուն վառնան էր հայուն ամենամօտիկ ապաստանարանը. իսկ այսօր՝ վառնային յաջորդեց Տուպնեցան, Պալքանի բարձրութեան վրայ (տե՛ս կական սահմանին մօտիկ) հաստատուած մի անշէն՝ բայց շատ հին և պատմական քաղաք, ուր ապաստանած են 5—600 մակեդոնացի փախստական ընտանիքներ, մերկ, բոլորիկ, անօթի, մահուան արհաւիրքէն սահմուկած. ձմեռուան սա սպառնացող եղանակին, Պալքանը անցնելու վտանգը աչքերին առած, իրենց հայրենի օձախը թառ ու մառ թողով՝ փախած եկած են դէպի այս կողմ, աշխարհի աղտը, մարդկութեան աղէտը համարուող թուրքին բարբարոսութենէն մազապուր:

Իրենց մէջ կան ամէն սեռէ և ամէն հասակէ մարդիկ. մօրը ստինքէն կախուող երկու ամսուան երեխայէն սկսեալ մինչեւ 60 տարեկան ծերունի՝ փողոցներուն երկայնքը կը պարզեն աչքիդ առչել թշուառութեան կենդանի պատկեր մը, իր ամենէն խիղճով երեւուածով:

Իրաւունքի ընթերցողներէն տե՛ս որ վերջին ցոյցէն անմիջապէս յետոյ գտնուած էին վառնայ, շատ դժուար կենան վերոյիշել մեր հայ գաղթականներուն ողորմուկ փիճակը: Ընդ միեւնոյն վարագոյրն է որ կը բացուի, միեւնոյն տեսարանն է որ կը դարձուի աչքիդ հոստեղ. Տուպնեցայի մէջ:

Թէեւ թատերաբեմը տարբեր տեղ և զոհերը տարբեր ցեղէ, բայց տեսար, ա՛խ, տեսար նոյնն է, և դահիճ-հերոսը միեւնոյն ճիւղն է, Երլուզի կմախացեալ ոսկրակոյտը:

Բացի 2,000 հոգիէն, որոնք տեղադրուած են այս քաղաքին մէջ՝ շնորհիւ նպաստամատոյց խումբին ջանքերուն, նոյնքան ալ և աւելի իսկ «Պէժէնցի»ներ (տեղական լեզուով կը նշանակէ փախստական) ապաստանարան գտած են հաղարան համալուր Ռիսփի-Մանասթր ըսուած վանքին մէջ, որ նստած է Տուպնեցայէն ութը ժամ հեռաւորութեամբ Պալքանի ամենահակալ ուռեցքներէն մէկուն բարձունքը՝ ուր ապաստանեալներուն ուտեստի պաշար հասցունելու գործը ահագին դժուարութեանց և շուարումի մատնած է նպաստամատոյց Յանձնախումբը. որովհետեւ կառք չբանի և ձիերու կամ ջորիներու համար վերելքը դէպի այդ սառնապատ բլուրները շատ դժուարացած է:

Մակեդոնացի «Պէժէնցի»ներուն ցաւալի վիճակը ներկայացնելու գլխաւոր նպատակն է մեր ընթերցողներուն կարեկցութիւնը հրաւիրել դէպի վիճակը աւելի կսկծալի և աւելի ողբալի մեր այն եղբայրներուն՝ որոնք միանգամ թողլով մայր ու միջոց, Ռուսաստան գաղթած էին. հիմակ ալ ռուս կառավարութեան մէջ բարեացակամ (.) տնօրէնութեամբը՝ ստիպուած են կրկին վերադառնալ իրենց հայրենի հողը, տանելով իրենց հետ անօթութիւն, հիւանդութիւն և տանջանքի երկիրը: Մէկ խօսքով՝ թշուառութիւնը զիրենք պիտի առաջնորդէ դէպի թշուառութիւն և յնականօրէն անոնք դեռ չհասած իրենց տեղերը, սովը մահը պիտի դիմաորէ զիրենք կէս ճամբան, ե-

թէ երբէք ամեն հայ անհատ քաւացած մնայ իր տեղը ու չճանչնայ իր պարտքը անոնց օգնութիւն հասցնելու:

Արտասահմանի մէջ ունինք անորակի զստակարգ մը, որուն դէմ մարդ որչափ որ ալ պաղարին և համբերող լինի, չկրնար երբեք զսպել իր զայրոյթը. իտէալիստ, ինքափոխական, հայրենասէր, աղքատէր և այլն, և այլն շատ մը ստորագրելիք իրենց քաթիկը ըրած, ասոնք՝ եղաւ չիղաւ՝ միթ լեղունին կերկարեն այս ու այն կողմ միայն և միայն աղտեղութիւն սրսկելու համար, ու երբ կուգայ կարգը, կը ներկայանայ պարագան ուր անհրաժեշտօրէն պէտքը կընգնշմարտի հղբայրական ձեռք կարկառելու որբին, աղքատին, թշուառ գաղթողներուն, կը նայիս մէկէն օձերու պէս լեղունին ներս կը քաշեն, քար կը կտրի կարծես. գոնէ երկու խօսք չեն ուզեր զոհել իրենց կարգին թեթեւ մղում տուած ըլլալու համար սկսուած գործին, չը նայած որ իրենք պատասխանատուութեան մեծագոյն բաժին մը ունին մեր շուրջ բոլորուող չարիքին ու թշուառութեանց մէջ. և ասոնք իրենց ծայրագոյն լրբութեան մէջ քանքան մը կը բրցունեն, իրենց մութ հոգիին վրատակներէն երկար օխ մը կը քաշեն այն իւրաքանչիւր անգամին, երբ ազգային բարեբայ մը Պալքանէն մը, կամ Ժամհարեան մը կը սպաննուի թելագործած անգիտակից զինուորի մը ձեռամբ, մինչդեռ իրենք ինպատակ աղքատին, որբին և գաղթող թշուառին խօսք մը իսկ զոհել չեն գիտեր:

Հապա սա մեր հայ տէրտէրները, ո՛ւր են, ինչո՞ւ ցաւք անոնցմէ մէկը փէշերը ժողովելով յառաջ չեն տուեցաւ ոյժ և մղում տալու համար ինպատակ հայ գաղթողներու սկսուած հանգանակութեան այնքան վսեմ և նուիրական գործին. բայց այո՛, այդ էսնաֆէն խել չսպասուիր:

Իսկ մեր ջօլ-աղա դասակարգը ի՞նչ ըրաւ: Յեղափոխականներուն դրամ չուղեր տալ, զի վստահութեան խոշոր զեղծմանը երեւան

կան և զեղծմարարները անպատիժ կը շարունակեն իրենց շահատակութիւնները. սակայն գալով գաղթականներու նպաստելու խնդրոյն, արդեօք ի՞նչ փաստ և առարկութիւն կը գտնեն իրենց խիղճը (եթէ խիղճ ունին) հանդարտեցնելու համար: Օտարներէն ալ չեն ամչնար:

ՀԱՐԻՊ-ՂՈՒՐՊԷՅ

Տուպնեցա, 10 Դեկտեմբեր

ՕՐՈՒԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ԱՐԵՎԵԼԵԱՆ ԽԵՂԻՐ

Բ.

Արեւելքի հարստահարեալները. որոնց ազատագրութեանը համար մենք Եւրոպական դեսպանխորհրդոյ մը գումարումը կը մաղթենք, Պէլլինի այդ Դաշնագրով տիրացած են օրէնսգիտական հառուածի մը, որուն արժէքը Եւրոպան խնդրոյ առարկայ ընելու կարող չէ, քանի որ զայն անոր պարգեւողը Եւրոպան իսկ եղած է: Այս մասին, Մակեդոնիոյ և Հայաստանի քրիստոնէաները ու Ռուսանիոյ հրեաները համանման կացութեան մը մէջ են. անոնց ամէնքն ալ հաւասարապէս կրնան իրենց պահանջները հիմնել կանոնաւոր հատուածի մը, օրինագրոյ մը վրայ, որը շատ նոր է որպէս զի հինցած համարուի, շատ հանդիսաւոր է ու շատ ստորագրութիւններով վկայուած է՝ որպէս զի անոր վաւերականութիւնը թուրքիան կամ ու է կառավարութիւն կարենայ ուրանալ:

Արեւելքի հարստահարեալները ի՞նչպէս պիտի կարողանային արժեքներ ալ հանդիսաւոր օրինագիրը, այդ օրէնսգիտական հատուածը:

Այդպիսի բան մը իրենք իրենց ընելու կարող չեն: Ի՞նչու. վասն զի՝ անոնցմէ և ոչ մէկը Պետութիւն մը կը ձեւացնէ. փասն զի՝ անոնցմէ և ոչ մէկը օրէնսգիտական անհատականութիւն կը ներկայացնէ. վասն զի, մէկ բառով

անոնք գոյութեան իրաւունք չեն վայելեր զիւանագիտութեան ու միջազգային իրաւագիտութեան առջեւ: անոնք այնպէս են, որպէս թէ բնաւ գոյութիւն չունին: Հետեւապէս, անոնց օրինագրութեանց վաւերականութիւնը ինչ որ ալ ըլլայ, ու անոնց իրաւունքը որքան անվիճելի ալ եղած ըլլայ, զայն պաշտպանելու կարողութիւնը չունին, զայն արժեքնելու օգէնագիտական ու է միջոցէ գորկ են: Պէտքի զաշնագրին ամենէն հոն: Գիտաւոր ու ամենէն ճշգրիտ պայմանակէտերը անոնց ձեռքին մէջ մեռնալ տառ կը մնան: Բայց միթէ ոչ Մակեդոնիոյ քրիստոնեաներու, ոչ Թուրքիոյ հայերուն, ոչ ալ Ռուսիոյ հրեաներուն չկարողացածը ուրիշներ անոնց համար ընել չեն կրնար: Եւրոպայի Պետութիւնները, անոնք մանաւանդ որոնք Պէտքի զաշնագիրը ստորագրեցին, իրաւունք չունին միթէ Թուրքիայէն կամ Ռուսիայէն պահանջելու, որ իրենց ընդունած յանձնառութիւնները գործադրեն:

Այս բանը ոչ մէկու համար տարակուսելի է, ու եթէ ապացոյցի պէտք ունենայինք, այդ ալ պիտի գտնէինք այն ծանօթագրին մէջ, զոր Մ. Հէյ, նախագահ Ռուզվելտի հրամաններուն համաձայն, Ռուսիոյ հրեաներուն վերաբերութեամբ հերոսական պետութեանց ուղղած է: Մ. Դաւանդներու կառավարութիւնը նկատեց թէ՛ եթէ իրաւունք չունէր Ռուսիայի իշխաններու որ Պէտքի զաշնագիրը յարգէր, այդ իրաւունքը գտնէ կը վերաբերէր դաշնագիրը ստորագրող պետութեանց: Ենթադրեց թէ Մ. Դաւանդները մասնակցած ըլլային Պէտքի օրինագրին խմբագրութեան ու ստորագրութեան: Կը կարծէք թէ գործելու նոյն եղանակը կունենային, կը բաւականանային հերոսական պետութեանց դիմում ընելով, ու կը վարանէին չտկէ չիտակ Պուրէշի դահլիճը հրաւիրելու որ 1878ի օրինագրութեան համակերպէր: Այդ Պէտքի զաշնագրին մասնակց չըլլալով, Ամերիկէն մեծ հանրապետութեան ընկու չկարողացածը՝ Եւրոպական վեց մեծ պետութեանց իւրաքանչիւրը ընելու ազատ է: Անոնք կրնան գործել նոյնքան անհատապէս որ քան հաւաքաբար, միանգամայն Թուրքիոյ հանդէպ ու Ռուսիոյ վերաբերութեամբ: Ու եւ կերպով անհրաժեշտ չէ որ անոնք այս մասին միաձայն ըլլան, կամ համարաշխ գործեն: Պետութեանց իւրաքանչիւրը ի վիճակի է Սուլթանին ներկայացնելու այն պահանջումները զոր Մակեդոնիոյ և Հայաստանի քրիստոնեաները ընելու իրաւունքն զուրկ են:

Բայց այդ իրաւունքները, պիտի ըսեն ինձի, ինչպէս կը հասկնաք որ գործադրութեան ոյժ ստանան: Արդեօք զենքի՞ ուժով, Ու այս.

պիտի գործունէութեան մը վտանգները չէք տեսներ, եթէ մահաւանդ տառնալիկ են: — Ոչ, կըսենք, բնաւ զենքի ուժով չէ ու կը կարծենք թէ, Պէտքի գոյնագրին 23 յօդուածը 44 յօդուածը ու 61 յօդուածը, գործադրել տալու համար, ինչորք անգամ մը որ ձեռք տանուի մէկ կամ աւելի պետութեան մը կողմէ, կը գտնուի գործելու աւելի պարզ ու ապահով կերպ մը: Իրաւարարութիւնը, զոր ամեն վայր յաղագրութեան բարեկամները կը գոգոսանեն:

Ու, արդարեւ, Թուրքիան կամ Ռուսիան հրաւիրելու որ գործադրէ Պէտքի զաշնագրին այս, ինչ պայմանակէտերը, թուրք կամ ռուսէն կառավարութեան հետ վէճի բռնուիլ կը նշանակէ: ու ո՞վ կարգիլէ որ, այդ վէճին վերջ տալու համար, իրաւարարութիւն տաւաջարկուի: Նոյնիսկ, քանի որ խնդիրը հոս դաշնագրի մը գործադրութեանը կամ մեկնութեանը կը վերաբերի, իրաւարարութիւնը լուծումներու ամենէն բնականը պիտի ըլլար: Ու եթէ Պրանսան կամ Ռուսիան, եթէ Իտալիան կամ Անգլիան, առանձին կամ միաբան, հարցը այս ձեւով սեղանի վրայ դնեն, կը տարակուսենք որ խնդրոյ սաւակայ պետութիւնները, Թուրքիան ու Ռուսիան համարձակէին իրաւարարութիւնը մերժելու, մանաւանդ որ, եթէ չենք սխալիր, Թուրքիա և Ռուսիան լիակշիւ հաշիւի ձեռնարկին հաւանութիւն յայտնեցին:

Խաղաղութեան բարեկամներուն, իրաւարար ընկերութեանց կը մնայ մեր հոս առաջարկած լուծման վրայ խորհրդակցիլ: Մեր մասին, մենք պետութեանց միջեւ իրաւարարութեան հաստատապէս կողմ նակից ենք: մենք հոս կը տեսնենք Պետութեանց կամ ժողովուրդներու մէջ ծագող վէճերը արգելելու կամ լուծելու ամենէն պարզ ու ամենէն պարկեշտ միջոցը: Իժախտապէս, գործելու այս կերպը կը թուի չհամապատասխանել բոլոր խնդիրներուն, ու մասնաւորապէս ամենէն ցաւառիթ խնդիրներուն: Այսպէս կը թուի ըլլալ, առաջին նախաձեռնող, Արեւելքի առկա խնդիրներու վերաբերութեամբ: Իրաւարարութիւնը ոչ մէկ ապաւէն կրնձայէ հարց տալարեալ ժողովուրդներու, նուաճեալ նահանգներու, իրենց ազգային գոյութեան զրկուած կամ անշտաւած ազգերու: Իրաւարարութեան տկարութիւններէն մէկն է այս: Իրաւարարութիւնը դաշնագիրներու տառերուն կալանաւորն է: անկաւ ուժին անիրաւութիւնները դարձանելու կարող չէ, քանի որ դաշնագիրներէ չաւտը սուրի մը ծայրովը գրուեցան: Արեւելքի մէջ սակայն, հարստահարեալները բարեբախտ են Պէտքի զաշնագրով օրինագրի մը

տիրացած ըլլալուն: անոնք անով ապաւէն մը կրնան գտնել, փրկութիւն մը կրնան ակնկալել: Բայց այս բանին համար անոնց միջնորդ մը հարկաւոր է: անոնց հարկաւոր է պաշտպանութիւնը կառավարութեան մը, որ անոնց ինչպիսի պահանջներու լաւագոյնէն: Կարելի չէ՞ այդ կառավարութեան հանդիպիլ: Պէտքի անոնց այս օրինաւորութիւնը տուող պետութեանց մէջ հոս մը պիտի չը գտնուի՝ որ իրենց իրաւունքները արժեքնելու համար անոնց միջոցներ մատակարարէր: Միջոց դիւրին է սակայն: մենք զայն ցոյց տուինք: ու այդ միջոցը փոխանակ պատերազմի լաւագոյն, իրաւարարութեան պիտի լանգէր:

Բայց, սեղի պիտի տալին, եթէ նոյնիսկ մէկ կամ երկու պետութիւններ վճռէին այն ճամբան բռնել, իրաւարարութիւնը դարձեալ պիտի չլուծուէր:

Եթէ իրաւարարին վճռը տարակուսելի չէ, այդ վճռը գործադրել ալ կայ, ու ահա հոս գործադրութիւնները կը վերսկսին: Ապահովապէս, ինչպէս շատ անգամ կը պատահէ, մենք հոս կը գտնուինք ներկայութեանը այն պիտի պարագայի մը, ուր խնդիրը իրաւարար վճռ մը ձեռք ձգելէ աւելի, անոր գործադրութիւնը հետապնդելու վրայ է: Բայց Արեւելքի այժմու առկա խնդիրներուն համար, գործադրութեան եղանակը նոյն իսկ Պէտքի զաշնագիրը գծած է: ու այդ ալ իւրապայի միջնորդութիւնն ու հրակողութիւնն է: Ու լաւ համոզուինք, Մակեդոնիոյ և Հայաստանի խնդիրը որ կողմն որ դարձնենք, կարելի չէր ունէ լուծումի լաւագոյն, առանց Եւրոպայի հսկողութեան ու հսկակշիւն, ինչպէս Պէտքի զաշնագիրը կը տրամադրէ: Բայց մնացեալ ունայն պիտի ըլլայ, Ահա թէ ինչքան մոռնալ կը թուին պետութիւնները, նոյն իսկ ելլալ Ռուսիոյ հետ կը պահանջեն Դաշն Մակեդոնիոյ համար վարչական բարեկարգութիւններ: Պէտքի զաշնագրին գործադրութեանը վրայ պնդելու չհամարձակելով, Ռուսիա ու տէրութիւնները սխալ ճամբու կը հետեւին: Անոնք երկուքը՝ Քէօքի հնարքներէն անգամ մըն ալ պիտի խաբուին, Արեւելքի դժբախտութեանը ու Եւրոպական խաղաղութեան վտանգաւորութեան կէտով:

ԱՆԳՈՒ ԼԵՈՒ ՊՈԼԵՏՈ
(Լ'հոնօրէնէ)

ԿՈՒՅՈՒԻ ԹԻՄԻՐ-ԲԱՂԱՐ
ճգի եկեղեցւոյն համար երաժիշտ մը: Պէտք է գիտնալ տեղւոյն Թագ խորհուրդին:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍՕՖԻԱ, 14 Դեկտեմբեր
(ՄԵՐ ՄԱՍՆԱՌԻ ԹՂԹԱԿՑՈՒՆ)

Իրոսիոյ տրտաքին գործոց նախարար կոմս Լուստոֆ Երէկ ժամը 5ին մայրաքաղաք ժամանեց: Չօհ. Նեգոյալէֆ զտնի իշխանին կողմէ գիտաւորեց զինք կալարանը: Ժողովուրդը մ'ձ խանդավառութեամբ լեցում էր փող-ցնեղը: հերոսաբուեցաւ իշխանին պալատը և երեկոյն ի պալատէ կոմսին հացկերոյթ մը տրուեցաւ: Մակեդոնա. կան-Օտորինսքի գոմիթէթը այսօր յայտարարութիւն մը ցուեց, որով կը հրաւիրէ քաղաքիս Մակեդոնացի գաղթականները ժամը 8ին իրկուան հաւաքուիլով Դահագնացք մը կազմել և երթալ Կոմսին: ուր ուղերձ մը պիտի կարդացուի մակեդոնացի գաղթականներուն կողմէ: բնականաբար Մակեդոնիոյ ներկայ դրժբաղը կ'սցուցի մատնանիշ պիտի ընեն այդ ուղերձով: Փափաքելի էր որ հայ գաղթականութեան կողմէ հաս պատու իրակուութիւն մը ներկայանար կոմսին և ուղերձ մը մատուցանէր...

ԱՐՄԵՆԱԿ

ԻՍԼԱՄԻ ՎԵՐՋԻՆ
ԽՕՍՔՆ ԱՌԵՐՈՊԱ

Ձեր դիւանագէտները ամէն վայրկեան մեզի կաղաղակին: ինչո՞ւ մեր քահանաներով կը շահագրգռուիք: Մենք կրօնքի հետ գործ մը չունինք: մեր քաղաքակրթութիւնը չեղող է: Բնաւորեցեք զայն առանց կասկածանքի: Երանի՛ թէ այդպէս եղած ըլլայ:

Դժբախտապէս, մեր բովանդակ պատմութեանը մէջ, կը տեսնենք որ միշտ ու ամէն տեղ մեր մատուած ձեր դիւանագիտութեան կապուած է:

Ձեր շահագրգռութիւնները եղանայ մեր քրիստոնեայ ցեղերուն համար, ու երբէք մեր միասնական եղբայրներուն ինչպիսի խօսք մը: իսկ մեր քաղաքակրթութեան մէջ չկայ դէպք մը որ վերջը վերջը մեր կրօնական հաւատալիքները հարուածելով չվերջանար:

Ու այսօր իսկ, միթէ ամէն կողմէ չենք լսել որ մեր ազատամիտ նախարարները սէգորէն կը հոգակեն թէ՛ մեր քաղաքները մեր երկրակալութեանը առաջին բաշխիլներն են:

Ոչ, սիրելի դիւանագէտներ, մենք մեր միասնական վստահութիւնը չատուրի գնեցինք, որպէս զի կարենայինք տակաւին չգիտնալ թէ՛ մեր քաղաքակրթութիւնը մեր եկեղեցիներուն հետ համեմատաբար իսլամութեան քայքայումը միայն կուզէ ու կրնայ ուղիւ:

Իբր միակ դարման այն մտաւոր վերքերուն զոր ամէն յայլ մէջ եւրոպան մեզի կը հասցնէ, դուք մեր աչքին մեր քաղաքակրթութեան ստաւելու թիւնները կը չոչնդէք:

Մե՞ծք Աստուած: միթէ այնքան ալ կոյր ենք որպէս զի մեր յառաջդիւանութեանց սքանչելիքները չտեսնէինք:

Բայց, անգամ մըն ալ կրկրկնենք, հոս խնդիրը ձեր յառաջդիմութեանց ներքին արժէքին վրայ չկայանալով Մենք զանոնք կը քամահարենք ու ետ կը մղենք, վասն զի դուք զանոնք կը ներկայացնէք իբր ուղղակի արդիւնքը վարդապետութեան մը՝ որ ժխտումն իսկ է միակ Աստուծոյն ու փնտցումը միւսիւման համարէն տիեզերքին:

Բնաւ տարակոյս չկայ թէ Հնդկաստանի, Աֆրիքայի, Ասիոյ մէջ դուք մեզի նիւթական մեծ առաւելութիւններ կրնաք առթիլ. այլ սակայն Իսլամութեան Աստուծոյն անսահման վեհափառութեամբ կարելի կըլլա՞ր միթէ որ կարողանայինք վարկեան մը իսկ թոյլատրել խաչը հանուած Աստուծոյ մը տիրապետութիւնը, որը մեր անսահման ու տիեզերքի մեծագործէր Աստուծոյն գահընկէցութիւնը հռչակելու կը նկատի:

Գիտցէք ուրեմն, ո՞ր քրիստոնեայ երկրակալներ, թէ ոչ մէկ հաշիւ, ոչ մէկ գանձ, ոչ մէկ հրաշք պիտի չկարողանայ երբէք մեզի ձեր ամբարիշտ տիրապետութեան հետ հայտնցնել: Կիտցէք թէ մեր երկրներուն մէջ ձեր դրօշակին տեսքը Իսլամութեան հոգիին համար առաւայտանք մըն է. ձեր ամենամեծ բարեգործութիւնները մեր խղճմանը ազականոց նոյնքան պղծութիւններ են. ու մեր ամենէն մոյլի բղձանքը, մի տարակուսիք, այն օրուան հասնիլ է երբ պիտի կարողանայինք ձեր անիծալ կայսրութեան վերջին հետքերը աւերել:

Շէթս ԱՊՏԻԼ-ՀԱՔ ՊԱՂՏԱՏԻ
(Շարունակելի)

Տ. ՕԳՈՍՏԻՆՈՍԵԱՆԻ
ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԵՍԸ

Սօֆիայի բարձրագոյն դասուն եւ մասնաւորապէս Ն. Ա. Բ. Իշխանին ու պարտականներուն բարձր գնաւ հատման արժանապող հայ արուեստագետ-երգիչը, Տ. Օգոստինոսեան, առիթը ընծայեց մեզ կիրակի իրիկուն, քաղաքի զինուորական Գլխավոր մէջ

զինք ունկնդրելու: Իր թաւ բայց հմայիչ ձայնը, արուեստական շրթին ելեւէջներուն մէջ, երբեմն ծնողային թրթռումներով եւ մերթ ձոն, գոռացող ու վեհ արտաբերող մտքով ունկնդիրները սքանչացուց. մեզմէ շատերուն կը թուէր թէ մէկ անձ չլուրջ երգողը, այլ խմբական խիստ ներգայնակ համերգի մը գիւթուած ունկնդիրները լինէինք: Այլ մենք մեզմէ ելած ծափերու, երկա՛ր ծափերու անվերջ տարափներ կը տեղացնէինք:

Կը շնորհաւորենք իր ցեղին պատու բերող հայ պաշտօնի բնաձիր տաղանդ եւ արուեստական խիստ շրթին ու խոր հմտութիւնը:

Նոյնպէս հանդիսականներս շատ զոհ մնացինք Օր. Որդունիի գաշակի վրայ ի յայտ բերած յաղագիտութենէն. մանաւանդ Պ. Ամիրխանեանցի բնկերակցութեամբ անձն երկու կտորներէն:

Միայն մեզ համար տխրեցողիչ պարագան այն էր որ սրահը պէտք եղածին չափ բազմութիւն չէր լիցուած: Տ. Օգոստինոսեան, ունկնդրութեան եւ տոմակ սպասելու միջոցներու չէր զիջած գիւնը. նստել այս առաջին առթիւ չէր շրջապատուած հոգատար բարեկամներէ, որոնք կտրելային հասկնել հասարակութեան թէ նշանաւոր արուեստագէտի մը քաղաքս ներկայութեան օգտուիլ պէտք է:

Տ. Նահանգապետը՝ որ փութացած էր ներկայ լինել, քանի քանի առիթներով իր սքանչացումը յայտնեց, եւ կը լսենք թէ իր հովանաւորութիւնը առաջարկած է Տ. Օգոստինոսեանի երկրորդ մէկ նուագահանդէսին համար, որ յառաջիկայ չաքաթ իրիկուն տեղի պիտի ունենայ:

Ն. Ա. Բ. Իշխանը յանկարծ Սօֆիա մեկնած ըլլալով, նուագահանդէսին չկրցաւ ներկայ լինել. բայց փութացած է իր ընդունած հրաւերին համար գրաւոր շնորհակալութիւն յայտնել եւ Տ. Օգոստինոսեանի գրամական պարգեւ մը զրկել:

ԻՐԱՌՈՒՆԻՔԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Տ. Ն. Միկնաւ, Գիւսիսեան. — Ձեր բաժնեգիրը անյապաղ զրկեցէք: Գրիգոր Փանոսեան, Գիւղը. — Սիւզին թէքիֆիիզ վէ ընտարրնրդ իւզրէ. կէտնէրտիկիիզ կազէթա պէտէլինտէն 19 1/2 Քրտնք պօրճընըզը պիլա թէէխիւր եօլլամանըզ սօն տէֆա օլարազ ընճա օլընրր:

Տ. Տ. Ա., Պարկազ. — Ընթերցարան եւ այդ կարգի դասագրքեր մեր քով չեն գտնուիր. դիմեցէք գրավաճառ Տ. Աւետիս Զարպանէլեանի վաճառ: Ձեր հաշւոյն դրամ չէ զըրկուած մեզ:

Տ. Ա. Հ., Պարկազ. — Տ. Զուլ. բութեանի հետ առնչութիւն չունինք եւ նա հոս չգտնուիր այժմ. ուղղակի մեզ պէտք է զրկել:

Ա. Ասատուր Բրաւեսեան, Գաւիթ. — Հաճեցէք ձեր հաշիւը մաքրել եւ հրապարակային անհաճոյ բացատրութիւններու տեղի չտալ:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Յուշիկոյ տարի Ս. Էջմիածնայ տօնը. Հռիփսիմոսեց ե Գալիտենն ոնց տօները պիտի կատարուին յունիս Տէն սկսեալ. իսկ Ս. Միւռոնի օրհնութիւնը եւ պիսկոպոսական ձեռնադրութիւնը վարարայ Ս. Խաչի տօնին:

Վրաստանի եւ Իմերէթի հայ լոյս թեմի ուսանող Գեր. Գեորգ արքեպիսկ. Սուրենեան Տիգրիս տանելու համար մասնաւոր պատգամաւորութիւն մը կերթայ Ս. Էջմիածին:

Գ. Գալիտեան (Ռուսոյ) հրապարակ հանած է տեսակ մը քարոս-քաղաքներ, սովորական մեծութեամբ, որոնց իւրաքանչիւրին մէկ կողմը զարգարուած է գրական, Իրօնական, բարեգործ.

ծական թէ յեղափոխական տեսակետով մեր մէջը ունեն հանաձ, ունեն համարուի տիրացած բոլոր հայ ականաւոր գործիչներու դիմանկարներով: Ռուսահայը թէ տոճկահայը, հինք թէ նորը, պատուելի թէ քարոզիչը, որոնք ունեն կիրպով հայ հանրութեան ու շարքութիւնը իրենցմով շահագրգռած են, հոս իրենց պատշաճ տեղը ունին. մենեմտիկի ու վիէն. նայի համարաւոր մենտկեացն. բուն քով՝ հոս կը գտնենք Պոլսոյ ու Ռուսիոյ անուն հանած գէմքերը, Տէրոյնցէն, Օտեանէն փափազեանէն, միջիւ Արմենի, Արմենի Լօրիս Մէլիքօֆ, եւն. իւրաքանչիւր քարոս կը բովանդակէ այսպէս 9 դիմանկար, որոնց տպագրութիւնն մաքուր ու ճաշակաւոր է. Տարակոյս չկայ թէ մեր ամենէն հաշակաւոր գործիչներուն պատկերները ներկայացնող այս գործը հասարակական հանրութիւնը գոհ պիտի ձգէ: Այս քարտերը արգէն ունեն քաղաք ցրուած են ու իւրաքանչիւր աւելի (9 քարտէ բաղկացած) մէկ Ֆր. կը վաճառուի:

Կիլիկիոյ նորընտիր Տ. Սահակ կաթողիկոսի բնտրութիւնը վաւերացնող Սուլթանին իրաւէն Պատրիարքարան հաղորդուած է:

Անաւիտի վերջին թիւին մէջ կը կարգանք թէ Պատ. Թուրքիան իր տնօրինութեան տակ գըտնուող Լօնտոնի որբանոցին որբերը ցրուիր եւ Պարսկաստանէն 18 նոր որբեր բերել տուեր է. բայց նոյն այս նորերը Բարիդ հասնելուն Տ. Էջմիածնի բարեհաճած է իր պաշտպանութեան տակ առնել եւ չթողուլ որ անոնք ալ յիշեալ որբանոցի նախկին որբերուն նման վերջ լ վերջոյ օտար տուններու ծառանեն ըլլան:

Ա. ՇԻՏԱՆԵԱՆ

(40)

ԹԻԱՊԱՐՏԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐԱՐԴ

ՀԻՐԱՆԳԸ

Մանկամարդ աղջիկը յանկարծ աչքերը բացաւ ու վանականին երեսը նայեցաւ. այնպիսի՝ կարօտով մը լեցուած՝ զոր միայն սիրատարի հոգի մը կրնայ զգալ:

— Ո՛հ, վանականս, դո՛ւն ես... մըմնջեց Լուսիա հեւքոտ ձայնով մը:

— Ես եմ, Լուսիա՛, ո՛րք տեղդ կը ցաւի, թոթովեց վանական՝ անոր ճերմակ ու փափուկ ձեռքը բռնելով:

— Տեղ մը չցաւիր... ա՛խ, աղէկ եմ հիմակ, շատ աղէկ եմ... դուն ո՛ր մնացիր... հայրս ի՞նչու չեկաւ:

— Ես խուճրին մօտ էի:

— Հա՛յրս:

— Ան ալ Պատրիկին խուճրը տեսնելու գնաց: Կարելի է վաղը կը վերադառնայ:

Մանկամարդ աղջիկը հառաչանք մը հանեց բերնէն ու զողզալով վանականի աչքերուն մէջ նայեցաւ:

Յետոյ հեծկոտաց:

— Վանական...:

— Ի՞նչ կայ, Լուսիա՛:

— Ա՛խ, կը վախնամ որ պիտի մեռնիմ... կը վախնամ որ սեւ հողը պիտի ծածկէ զիս, առանց հայրենեաց ծառայելու:

— Աստուած ողորմած է, Լուսիա՛, ի՞նչու համար ատանի յոսանաւական խօսքեր կընես:

— Ներե՛ք ինձի, որովհետեւ չեմ ուզեր անդուծ մահը բաժնէ զիս քննէ, չեմ ուզեր որ գերեզմանիս ցորտ քարը թրջուի քու արցունքովդ... Ա՛խ, ի՞նչ որ հօրմէս զատ միայն դուն ես...

Մանկամարդ աղջիկը չկրցաւ իր խօսքը վերջացունել... կարծես հոգին խղզուեցաւ ու ամբողջ մարմնովը զողզողաց:

— Միթէ՞ աչս փոքրիկ հիւանդութիւնը թոյլ կուտայ քեզի որ լացուենս զիս, Լուսիա, ընդհանոց վանական կեցմանքով մը:

— Լացուեն՞ձ քեզ... ո՛հ, Աստուած չընէ՛... հիկեկաց Լուսիա՛ այնպիսի դառնութեամբ լեցուած ձայնով մը որ կը խղզուէր:

— Ուրեմն ի՞նչու կըսես թէ՛ չպիտի կրնամ հայրենիքիս ծառայել:

— Այդպէ՛ս ըսի:

— Ա՛յո, միթէ՞ մոռցար:

— Ա՛խ, ներե՛ք ինձի... ներե՛ք, որովհետեւ դուն բարի ես, դուն իմ հրեշտակն ես, վանականս: Դուն հայրենիքի սէրը դրիր սրտիս մէջ... դուն անոր զգացումը վառեցիր իմ հոգւոյս խորը...:

Վանական անուշ գուրգուրանքով մը Լուսիայի ձեռքը բռնեց իր ձեռքերուն մէջ ու մըմնջեց:

(Շարունակելի)

Ի Խ Թ Ա Ր

Կազմակերպող պետական կազմակերպությունները պիտի քննարկեն պարզապես կեանքի տեսլականը և ոչ ոչ ինչ:

ՀԱՎԱՏՈՒՄԱԹԸ ԲՕԼԻԹԵԳԻՅԵ

Թ Ի Ի Ր Ք Ի Ա

Սթանկոմիտան պիտի ընդունի 300 քիլոգրամ միւսերեսի պիր պուլկար չէթեխի տաղըթմըլար. մեղքերը չէթե Նոյեմբերին իւր կիւններին. տէրութեան ճիշդութեան սինորը կէշմիլ իտի:

— Զօնչէփին մուսուլման պուլ. նան Եանքօ Սթեֆան թիւրքեր. տէրութեան օլընմըլ վէ իւրէ. րինտէն միւսերեսի մեղքութեամբ պուլ. լընմըլ տըր:

— Զօգ չէթեյեր գըլը կէշմիլ մէր իշիւն Պուլկարիայ կէշմիլ օլտը. ղընը, վէ Սթեֆանիա գաղաւ. ղընտա պուլկար էհալիսի գօմիթէ. լէրտէն գաղաւ իթմիլ օլտըլարը սիւհալարը մահէլին թիւրք հիւ. քիւմէթինէ թէսլիմ իթմէքտէ օլ. տըլարընը Սթանկոմիտան պիտի. րիյօլար:

— Շքօտրատան Բարի Նոյմէլէ պիտի ընդունի պինան, կէշէ. լէրտէ Սթանկոմիտան կէթիւրիւմիւլ օլտն իսսա Պօլիթիկանց նամ մէշ. հուր արնապուտ րէյիսինին կերի տէօնմէսի սէպէպլէ Արնապուտ. լարտա հիտտէթ արթմագտա ղ. մըշ. իսսանըն թարաֆտարըլը բատիշահ անը կէթմէք իսթմիլ վէ անա հէթիյէլէր վէրէճէք գանն իտէլէր իտի, ֆագաթ չիմտի ա. նըն հայաթը թէհիլքէտէ կէթի. յօլար վէ Անատոլիւնը պիր չէհ. րինէ սիւրկինն եօլանմըլ տէյիւ չիւրէհէ իտէյօլար:

— Սթիտատաթի թիւրք գօմի. սերի Ստորազամա կէօնտէրտիկի պիր րաբօթտա հալը հազըրըն ֆէնալըլընտան պահա իթմիլ օլտը. ղընտան, Սուլթան անա էմր իթ. միլ քի պուլտան սօնրա Պապը Ալի իլէ մուսապէրաթտա պուլըն. մայուպ, րաբօթլարընը տօղրու լըլտըլա կէօնտէրտին:

— Ստորազամ վէ սերասքէր պէյինտէ զուհուր իտէն պիր միւ. ճատէլէ սէպէպի իլէ սերասքէր զիւքէլա մէճիսինտէ պուլընմարշ. Սուլթան անըն մէճիսէ կիթմէ. սինի էմր էլլէմիլ, ֆագաթ թէք. րար կիթմէմիլ օլտապ, իսթիֆա վէրէճէկի մէմուլ օլընյօր:

— Պէրլինտէքի թիւրք սէֆարէ. թին աթաշէ միլիթէրի, գայմա գամ Հիլմի պէյին ճէսէտի (գիւհ) Գարատէնիլ պօղազընտա պուլըն մըլ տըր. մերգուլըն նէ սէպէպլէ վէ նէ եօլտա տէնիլէ տիւլմիւլ օլ. տըլը պիլինմէյօր:

— Սթանկոմիտան Սթիտա թա. րիգի իլէ Դեկտեմբեր 26 թա. րիլի պիր թէլէկրաֆնամէ թաւա պիտի ընդունի տիր:

«Էյի մուլիմաթլարը օլտն տա. րէլէրտէ գանն օլընտըլընա կէթէ, րուսիա վէ Աստրիա եագրնէն Սթեֆանիան օլթօնմիսի իշիւն Պապը Ալիէ պիր ճէպլէլ թաղտիմ իտէճէլէր, գիրա թէհիլքէլէր իլէ մուհիթ օլտն Սթեֆանիա մէսէ. լէսի իսլահ սթ իլէ հալ օլընա. մայուպ եալընը օթօնմիսի իլէ ա. նըն հալի միւլքին կէթրինյօր:

«Սթեֆանիա վալիսինին իսթիֆաթը թաւաթի օլընմատը իտէտէ, ու. մուսի միւլքէթիլ չիւսէյին Հիլմի բաշա իլէ վալի պէյինտէ սօվուգ. լըգ վար տըր:

«Գօսօվա վիլայէթինտէ թիւրք վէ խրիսթիան պիր թագըմ գա. թիլլէր տէրտէսթ օլընտըլընա տայիր ումուս միւլքէթիլտէն գա. պուլ իթմիլ օլտըլը պիր թէյէ. կրաֆը Պապը Ալի էյիլէրէ իպ. րազ իթմիլ տիր: Պուլ թէլէկրաֆ իլալէ իտէյօր» «Իլլէ պուլ» տա. յիլի իպպա իթմէք իշիւն հիւքիւ. մէթին ճան ու տիրտէն ղալիլէթ իթ. տիկինէ վէ արղոյքէլ պուլընտը ղընա պիր տէլիլ տիր»:

ՏԱԽԻԼԻԹԵ

Րուս խարիճիլէ նազըրը Գօնթ լամատօրֆ Էվէլէտէն եագտըլը. մըլ իւրէ, Սթիտայա կէլուպ. պուլկար հիւքիւմէթինտէն վէ է. հալիտէն շաշալը վէ սամիմի սու. րէթտէ գապուլ օլընմըլ վէ Ֆէ. խամ. Բրէնս իլէ տախի տէֆաթլէ միւլազաթ իթմիլ օլտապ, վիէն. նայա միւլքէթիլտէն հարէքէթ էլլէմիլ տիր:

Սթրայտա լամատօրֆա վերիլէն ղիյաֆէթտէ Աստրիա, Րուսիա, Րուսանիա, Սերպիա վէ Եունան գօնսօլօլարը տախի պուլընմըլ. լար, լամատօրֆը եօլաւագ իշիւն Ֆէլամ. Բրէնս պիլղաթ վէ նա. ղըլար Զարիպրօտա գաւար կիթ. միլլէր: Բրէնս լամատօրֆա միւ. ճէթէր իլէ միւլէյին պիր թիւ. թիւն գուլթուսը իհտա իթմիլ տիր:

Միւլարիլէյին Պուլկար վէ Սըրպ րաթիթաթլարընտա շու գի. յարէթլէրտէն սօնրա՝ վիէնայա կիթմէսի, Սթեֆանիա մէսէլէ. լէսինէ գաթի պիր նէթիճէ վեր. մէք, եանի պիր թարգ օթօնմիս իհրա իթմիլմէք մագսէտինէ համ. օլընյօր:

— Մէշհուր գօ. իթէ րէյիսի Մ. Պօրիս Սարաֆօվ Սթիտայա կէլմիլ տիր:

ԵՈՒՆԱՆԻՍՏԱՆ

Պու տէֆա Մէճիլի Մէպուսա նըն ալըլմասը բէք վէլլէլէլ օլտու. թէօտօքիս թարաֆտարըլը մէճ. լիս տախիսինն անագտարըլընը Բէնի հիւքիւմէթէ թէսլիմ իթմէք

իսթէմէտիլէր, Տէլիհանիս հիւքիւ. մէթի աթէր գուլլէթի իլէ տա. րէնին գաբուլարընը սաթ 7տէ ճէպլէն աշտրտըր վէ իհաթէ իթ. տի. վէ ստաթ 10տա մէճիլ քիւ. շատ օլընտըր: Ատլ իւրէ մէթ. րօթօլիտ տուտա պալլամատընտ, թէօտօքիս թարաֆտարըլընտա պիր մէպուս վիւքէլայա գարշը չէ. տիտ լիսան իսթիմալ իթմի, վէ գապկա պաշալտը:

Մ. Րալի թէօտօքիս թէլէրին իւ. ղէրինէ հիւճու իթմի, ղէգա տի. կէլլէր. հագալա աթլլան պիր միւրէքէպ գալլանօսը ալալմա գա. պընա տիւլտիւ. հէր քէս պիր պի. րինէ գարըշտը, սամիլն էհալի տախի գապկայա տախիլ օլտու: Նիհայէթ թէօտօքիս վէ թարաֆ. տարըլը չէքիլուպ կիթիլէր, վէ սիւքիւնէթ հիւքմ իթմէյէ պաշ. լատը:

Գրալ ֆամիլիտաթ վէ էվլատարը վէ նազըլար իլէ մէճիս սալօնը. նա կիրմէյէ մուվաֆաթ օլտապ նուլթընը սէօլլէտի, ֆագաթ խա. րիճի քօլիթագալա տայիր պիր չէ. տէմէտի: Գրալին կիտէճէկի էս նատէ մէպուլտարտան չօղլարը «Եաշաւըն Գուլ» վէ Մ. Րալի «Եաշաւըն գանուկի էսապի» պա. ղըլմագտա լտըլար:

ՍԵՐՊԻԱ

Գօնթ լամատօրֆ պու տէֆա Պէլկրատա Էթիլմէսինտէ քէ. մալը թանթանա իլէ գապուլ օ. լընտը իտէտէ, Գրալ Ալէքսանտը Նիլտէ պուլընտըլը սէպէպլէ լա. մըստօրֆ Նիլէ կիթմի վէ սթա. սիօնտա ժէնէրալ Բէթրօվիլ Գրալ թարաֆընտան, ժէնէրալ Եանքօ. չիլ սրտու նամը իլէ վէ չէհիլն միւլքէսարըլը վէ պէլէտիլէ րէ. յիսի էհալի թարաֆընտան անը գապուլ իթմիլէր, ղէգա աթագաթ իլիճանօվիլ Սթեֆանիալը պիր գաշ ղէվաթլէ լամատօրֆը թալ թիֆի իթմիլէր վէ հուզըրա գա. պուլ օլընտըլար:

Սթախիստան տօղրու Գրալըն սերայընա կիտուպ, Գրալ իլէ կէ. րիւլտիլէր վէ սօնրա գրալիցանըն տախիսինէ տախի կիթմիլէր:

ՎԷՆԵՑՈՒԼԼԱ

Մ. Ամբրիկա Էթօվլէթի վէնէ. ցուէլա մէսէլէսինն լահէյտէքի սուլհիէ գօմիսիօնընա իհալէ ի. տիլմէսինն ինկիլիլ վէ Ալմանիա տէօվլէթլէրինէ թէքլիթ իթմի. ֆագաթ պուլկար Մ. Ամբրիկա ղէյիսի Մ. Րօզըվլէթի հաթէմ (Ի. րաւարտը) նապ իթմէք իսթէտի. լէր իտէտէ, Մ. Րօզըվլէթ պու թէքլիթի գապուլ իթմէմիլ տիր: Վէնէցուէլա ղէյիսի մէսէլէսինն լահէյտէքի սուլհիլէ գօմիսիօնընա իհալէսինն շու իթի շարթլէ գա. պուլ իտէյօր:

- 1) Մուհասէրէի գալտըլմագ:
- 2) Թուլթուլմուշ օլտն վէնէցուէ.

ցուէլա վարօրլարընը սերպէսթ գըրագամաք:

ՄԻԻԹԷՆԷՎԻԹԵ

Յիւնիստա տօլանտօրֆըրըլըր իլէ չէօհիլթ պուլան վէ պիւթիւն ալէմի հայրէթտէ պրապան Հու. մ. պէթ ֆամիլիտաթ Սպանիա րա. թալթընտա եագալը էլէ վէրմիլ տիր. մէքքիւր տօլանտըրընը ֆա. միլեա ալթը աղատան միւրէքէպ օլտապ, թահալէնըլ Բարիլէ կէ. թիլիլտի:

— Սաքա վէլիահտը Բրէնս Յրէ. տէրիք-Օկիւսթին ղէվճէսի Բրէն. սէս Լուիլ-Նիլթուսնէթ Ժընիլէ գաշլըլ տըր էվլատարընա ֆրան. սըգա տէրա վէրէն 24 եաշընտա Ժիլթօն նամ պիր միւտէրրիս իլէ. Բրէնսէս 32 վէ գօճաթ 37 եա. շընտա տըրլար: Պիր մէքթուպլէ գալըր գօճաթընը թէք իթմիլինն պիտի ընդունի տիր:

ՍՐԱՀ "ՍԱՆԴՐԱԼ"

Նախճաւ հայ թատերախումբը կը պատրաստուի առաջիկայ կիրակի գի. չեր ներկայացնել ֆրանսացի տիկնէ. րածանօթ Ալէքսանտը Տիւմայի ՄՕՆԹԷ ԴՐԻՍՏՕԻն ներկայացուը, 25 արար. ուած ղերածուած, որ չորս երկուլթի բաժնուած է:

Կիրակի գիշերուան ներկայացուը հաճելի պատեհութիւն մըն ալ պիտի ընծայէ թատերասէրներու՝ որ գնահա. տեն հայ երգիչ-արուեստագէտ՝ Տ. Օ. գոստինոսեանի տաղանդն ալ, որը նոյն գիշերը պիտի երգէ հոն:

ԹԻԻՃՃԱՐԻՅԵ

ՎԱՌՆԱ, 18 Դեկտեմբեր
ՉԱԽԻՐԷ

ՊՈՒԼՏԱՅ	
Վալոն Լիպ. 57-58 հ.թ. 9.40/10.20	
Արապա լիպ. 53-62 հ.թ. 9.- / 10.50	
ԱՐԲԱ,	
Վալոն 100 քիլո 9.80/10.10	
Արապա 45-50 լիպ. հ.թ. 6.- / 6.40	
ՉԱՎՏԱՐ	
Վալոն 53-54 լիպ. 7.40/ 7.80	
Արապա 8.- / 8.40	
ՖԱՍՈՒԼԻԱ 100 քիլո 18.- / 24.-	
ԵՈՒԼԱՅ	
Վալոն 100 քիլո 10.80/11.-	
Արապա հ.թ. 5.40/ 5.50	
ՄԻՍԻՐ	
Վալոն լիպ. 56-57 հ.թ. 7.70/ 8.-	
Արապա լիպ. 56-57 հ.թ. 8.- / 8.40	
ՏԱՐԸ	
Վալոն 100 քիլո 9.- / 9.10	
Կիւնտէ 50-60 արապա վէ 25-30	
Վալոն կէլմէքտէ տիր:	
Վալոն մուսուլման ալթուս ֆը. րանըլէ, արապա կիւմիլլէ, նարթ. լէս 20.50 ֆրանք:	

ՍԱՐԲԱՅԻԹԵ

Նարոյէն 20.40 ֆրանք
Օսմ. լիւրաթ 22.80 ալթուս ֆրանք

ՋՐԻ ԾՍԵՆՈՒՅՈՒՄ ՉԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՐ

Պաշտօնական ազդերու տղը (25 sum)
10 սանդիւ:
Անհասական ազդերու տղը (25 sum)
20 սանդիւ:
Երկ անգամեան աշիլի հաւաթ 20 0/0
գեղջ:
Փոխարեւը դրամ կամ անհաս. դրոշմ դիւլ կանխիկ:

Одговорникъ Н. Драгуевъ
Меч. на Хр. Н. Войникова—Варна